

Szilsárkány, 1945. március 31. húsvétvasárnap.

Kedves Naplóm!

Sajnálom, hogy az utóbbi napokban nem volt időm naplót írni. Nagyon elfoglalt voltam. A felnőttek folyton a háborúról beszélgetnek, azt mondják: „az oroszok már a kertek alatt vannak...”. Tudom, egykoron kedves szavakkal tölthettem meg oldalaidat, ma azonban egy szomorú történettel gazdagítalak. Nagypénteken szovjet repülőátadás következtében leégett a mamáék háza a Kokas utcában.

Aznap, már korán reggel átmentünk a mamáékhoz, Piri húgom még javában aludt, édesanyám a konyhában tüsténkedett. Hárman voltunk csak, a mamáék nem voltak otthon. Egész éjjel hatalmas volt a jövés-menés, a németek fejvesztve vonultak vissza. Édesanyámék mondták egymás között, hogy már közel a front. Sóhajtván gondolok édesapámra, vajon merre lehet, él-e még, megsebesült vagy már őt is elragadta tőlünk a háború borzalma? Nagyon hiányzik...

A délelőtti órákban a németek közül egy katona rálőtt a falu felett repülő orosz gépre. Röviddel ezután a gép visszafordult és gyújtólövedékkel lőni kezdte a falut. A szovjet repülőátadástól mindannyian megijedtünk és miután édesanyám belülről bezárta az ajtót, az utcára néző első szobában, egy sárga szekrény mellé bújtunk el mindhárman. Piri húgommal nagyon sírtunk. Annyira megrémültünk, hogy észre sem vettük, hogy a ház hátsó vége lángokban áll. Kisvártatva a falubeli Jenő bácsi érkezett, aki az égő ház ajtaját betörve kiszabadított minket, majd ránk parancsolt: „Fussatok!”

Édesanyám, ölében a húgommal, én pedig mellette szaladtunk, ahogy csak bírtunk, egészen a fűzesig. A nagy sietségben még cipőt sem vettem, csak úgy mezítláb, szerencsére már jó idők voltak.

Mikor odaértünk a fűzeshez, láttuk, hogy az árokpart mellett van egy földalatti bunker, ahol lengyel hadifoglyok voltak. Az egyik fogoly beteretelt minket a bunkerbe. Miután kissé megnyugodtam aludtam egy picit. Mint kiderült, a faluból már többen is minket kerestek. Valamikor késő délután találtak ránk a bunkerben, ahonnan rögvest a Sándor bátyáékhoz mentünk a Fő utcára. Útközben láttuk, hogy a nagyszülői ház teljes egészében leégett. Sándor bácsiéknál megtudtuk, hogy a nagyszüleim az alsó Baditz kastéllyal szembeni Kovács kocsmában húzták meg magukat. Miután ettünk egy keveset a húgommal játszottam, míg a felnőttek beszélgettek.

Estefelé néhány falubeli bácsi javaslatára többen is kimentünk a Gyuláné majorba, a Keszeg-ér partjára, ahol egy földalatti bunkerban töltöttük az éjszakát. Útközben az egyik ház udvarának végén ágyúkat láttam Csorna felé állítva, amiket a németek hagytak ott menekülés közben. A bunkerban, az esti imát követően hamar elaludtam.

1945. március 30. nagyszombat

A korai ébredést követően kicsit elmerengtem. Ismét édesapám járt az eszemben, valamint az, hogy tavaly ilyenkor már megéltük a feltámadási körmenetet és javában készülődtünk a húsvétra. Ez az ünnep teljesen más lesz.

A felnőttek egész nap nem engedtek ki minket bunkerből, csak néha egy-két bácsi ment ki körülnézni, hogy vajon itt vannak-e már oroszok. Valamikor délután az egyik falubeli hozta a hírt, hogy az orosz gyalogság a szomszédos Rábacsanak felől érkezve elfoglalta a falut. Nem telt el sok idő, hozzánk is odaértek. Mikor ránk találtak az orosz katonák, mindenkit visszatereltek a faluba. Azt hallottam, hogy ott nagyobb biztonságban leszünk. Így ismét a Sándor bácsiékhoz mentünk, ahonnan az orosz katonák rendszeres zaklatásai miatt el kellett jönnünk. Nem felejttem, ahogy Sándor bácsi mondja édesanyámnak: „Juliska! El kell menetek innen...” Édesanyám keserves sírásra fakadt. E sorokat írva ismét szegény édesapám jut eszembe. Minden nap kérem a jó Istent, hogy épségben térjen haza frontról.

Szilsárcány, (egykori Kokas) napjainkban Dózsa György u. 3. A naplóban szereplő leégett ház, a renoválást követően, a 2010- es évek elején. /Forrás: google maps/